

Testamenttiopas

Joka viides suomalainen kärsii hengityssairaudesta

Hengityssairaudet koskevat lähes miljoonaa suomalaista sekä lisäksi heidän läheisiään. Näiden sairauksien ennaltaehkäisemiseen, hoitoon, kuntoutukseen ja tutkimukseen liittyvä työ on kansallisesti tärkeää. Hengityслиitto Heli jäsenyhdistyksineen ja palvelukeskuksineen vaikuttaa aktiivisesti yhteiskunnalliseen päätöksentekoon sekä kehittää ja tuottaa palveluja. Suurimpia sairausryhmiä ovat astmaa (n. 300 000), keuhkoahtaumatautia (n. 400 000) ja uniapneaa (n. 250 000) sairastavat henkilöt.

Hengityssairauksien suuri määrä ja jatkuva kasvu sekä niiden aiheuttamat valtavat miljardiluokan taloudelliset kustannukset ja inhimilliset kärsimykset vaativat kansallista huomiota lisääntyvässä määrin.

Hengityслиitto Heli

Vuonna 1941 perustetulla Hengityслиitto Helillä ja sen edeltäjillä (esim. Keuhkovammaliitto) on pitkät perinteet hengityssairaiden elämänlaadun parantamiseen ja edunvalvontaan tähtäävässä työssä.

Toiminnassa korostuvat terveyden edistämiseen liittyvät hankkeet, kuten tupakoimattomuuden ja muu hengitysilman hyvän laadun edistäminen sekä omakohtaisen liikunnan kehittäminen.

Tupakoinnin seurauksena syntyvän keuhkohtaumataudin hälyttävä kasvu, pienten lasten astman voimakas lisääntyminen sekä hengityssairaiden parissa työskentelevän ammattihenkilöstön koulutus vaativat lähivuosina erityisen voimakkaita toimenpiteitä.

HES-säätiö

Säätiön tarkoituksena on tukea astman ja muiden hengityssairauksien ennaltaehkäisyyn, hoitoon ja kuntoutukseen sekä hengityssairaiden elämänlaatuun ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvää tutkimus-, kehittämis- ja vaikuttamistoimintaa myöntämällä apurahoja ja avustuksia.

Lähivuosien tärkeimpinä tutkimuskohteina ovat lasten astmaan liittyvät tutkimukset. Hengityслиitto Helillä, siihen kuuluvilla jäsenyhdistyksillä ja Hengityssairauksien tutkimussäätiöllä on oikeus ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja.

Miksi testamentti kannattaa tehdä?

Testamentin avulla voit määrätä perintösi jakaantumisen tahtosi mukaisesti etukäteen. Ilman testamenttia lakimääräinen perimisjärjestys määrää, kenelle omaisuutesi kuollessasi menee. Perustana perimisjärjestykselle ovat eri perillisryhmät sekä leskelle määrätty erillisasema. Mikäli perillisiä ei ole, omaisuutesi menee ilman testamenttia valtiolle.

Miten testamentti tehdään?

1. Kuka voi tehdä testamentin?

Testamentin tekijän tulee testamenttia tehdessään olla pääsääntöisesti täysi-ikäinen. Lisäksi hänen tulee olla testamenttiaan tehdessään sellaisessa tilassa, että hän kykenee itsenäiseen tahdonmuodostukseen.

Testamentin tekijän mielentilan arviointi testamentin tekohetkellä on suoritettava aina tapauskohtaisesti. Testamentin todistajien tulee lausua muiden testamentin pätevyyyteen vaikuttavien seikkojen ohella myös tekijän kyvystä ymmärtää asiakirjan merkitys.

2. Testamentin muoto

Testamentti on sidottu tiukkoihin muotovaatimuksiin. Ellei muotosääntöjä noudateta, testamentti voidaan julistaa pätemättömäksi.

Muistilista testamentin muodosta:

- testamentin on oltava kirjallisessa muodossa
- testamentissa on oltava tekijän tunnistetiedot
- päiväys, jolloin testamentti on tehty
- testamentin tekijän allekirjoitus
- todistajien on oltava yhtä aikaa läsnä
- puoliso, sukulainen tai testamentin mahdollinen hyödynsaaja ei voi olla todistajana
- todistajien tulee olla vähintään viisitoistavuotiaita
- todistajilla on oltava tieto siitä, että kyseessä on testamentti
- todistajien todistuslausuma
- todistuksen aika ja paikka
- todistajien allekirjoitus, asuinpaikka ja ammatti

3. Testamentin muuttaminen tai peruuttaminen

Testamentin tekijä voi muuttaa tai peruuttaa testamentin milloin haluaa. Edes lupaus olla peruuttamatta testamenttia ei sido antajaansa. Muutos tai lisäys on tehtävä noudattamalla testamentin muutosäännöksiä. Vanhan testamentin hävittäminen tai muu selvä vapaamuotoinenkin ilmaisu siitä, että määräys ei enää vastaa hänen viimeistä tahtoaan, riittää sen peruuttamiseksi.

4. Testamentin säilytys

Testamentti tulee säilyttää varmassa paikassa, esim. tallelokerossa. Tärkeintä on, että testamentti säilyy turvallisesti, mutta sen tulee olla myös helposti löydettävissä perittävän kuoleman jälkeen. Alkuperäinen testamentti on löydettävä. Varmistaaksesi viimeisen tahtosi toteutumisen on järkevää lähettää testamentin toinen alkuperäinen kappale etukäteen testamentin saajalle. Jos perillinen tai testamentin saaja hävittää tai salaa tahallaan testamentin, voi tuomioistuin tuomita syyllisen menettämään perintöoikeutensa.

Perintövero

Perintöverotus on progressiivista eli veroprosentti on sitä suurempi, mitä enemmän perii. Perilliset jaetaan kolmeen veroluokkaan. Ensimmäisen veroluokan progressiivinen veroasteikko on laissa ilmoitettu, toisessa luokassa asteikko kaksinkertaistuu ja kolmannessa veroluokassa se kolminkertaistuu.

Ensimmäiseen veroluokkaan kuuluvat lähinnä perinnönjättäjän aviopuoliso, lapsi, ottolapsi, isä, äiti, ottovanhemmat ja lapsen tai ottolapsen rintaperillinen. Toiseen veroluokkaan kuuluvat perinnönjättäjän veli, sisar, ja veli- tai sisarpuoli sekä henkilö, joka vähintään viimeiset kymmenen vuotta perinnönjättäjän kuolinhetken asti on toiminut hänen palveluksessaan ja häntä hoitanut. Kolmanteen perillisryhmään kuuluvat muut sukulaiset ja vieraat.

Yleishyödyllisen yhteisön, kuten Hengitysliitto Helin ei tarvitse maksaa perintöveroa.

Testamenttimalli

TESTAMENTTI

Minä allekirjoittanut, _____ määrään viimeisenä tahtonani ja testamenttinani, että kuolemani jälkeen on (rintaperillisten lakiosaa lukuun ottamatta) kaikki omaisuuteni menevä täydellä omistusoikeudella

- ( ) Hengityслиitto Heli ry:lle
- ( ) Hengityssairauksien tutkimussäätiölle
- ( ) _____ Hengitysyhdistys ry:lle.

(Rasti ruutuun, minkä vaihtoehdon haluat toteuttaa).

_____, _____ kuun ____ . päivänä 200__

_____
Nimi

_____
Henkilötunnus

Vartavasten kutsuttuina ja yhtäaikaan läsnäolevina todistamme, että

_____,
jonka henkilöllisyyden olemme tarkistaneet, on tänään täysin oikeustoimikelpoisena ja vapaasta tahdostaan ilmoittanut edellä olevan sisältävän hänen viimeisen tahtonsa ja testamenttinsa sekä, että hän on tämän testamentin omakätisesti allekirjoittanut.

Aika ja paikka edellä mainitut.

_____
Nimi

_____
Henkilötunnus

_____
Ammatti

_____
Osoite

_____
Nimi

_____
Henkilötunnus

_____
Ammatti

_____
Osoite

Testamenttimalli: keskinäinen testamentti

KESKINÄINEN TESTAMENTTI

Me allekirjoittaneet aviopuolisot, _____ ja _____ määräämme viimeisenä tahtonamme ja testamenttinamme, että toisen meistä kuoltua saa jäljelle jäänyt täydellisen omistuksen ja hallintaoikeuden omaisuuteemme, olkoon se minkäläatuista tahansa.

Molempien meistä kuoltua on kaikki omaisuus menevä

- ( ) Hengityслиitto Heli ry:lle
- ( ) Hengityssairauksien tutkimussäätiölle
- ( ) _____ Hengitysyhdistys ry:lle.

(Rasti ruutuun, minkä vaihtoehdon haluat toteuttaa).

_____, _____ kuun _____ päivänä 200__

Nimi _____ Nimi _____

Henkilötunnus _____ Henkilötunnus _____

Vartavasten kutsuttuina ja yhtäaikaan läsnäolevina todistamme, että

_____, joiden henkilöllisyyden olemme tarkistaneet, ovat tänään täysin oikeustoimikelpoisina ja vapaasta tahdostaan ilmoittaneet edellä olevan sisältävän heidän viimeisen tahtonsa ja testamenttinsa sekä, että he ovat tämän testamentin omakätisesti allekirjoittaneet.

Aika ja paikka edellä mainitut.

Nimi _____ Nimi _____

Henkilötunnus _____ Henkilötunnus _____

Ammatti _____ Ammatti _____

Osoite _____ Osoite _____

- ( ) Testamentin saajan tulee huolehtia jäljelle jääneen pesän selvityksestä.
- (Rasti ruutuun, mikäli haluat tämän lisäyksen testamenttiin).

Perinnön jakautuminen ilman testamenttia

1. Rintaperilliset ja heidän jälkeläisensä

Ensimmäiseen perillisryhmään kuuluvat ns. rintaperilliset eli vainajan lapset. Avioliitossa tai avoliitossa syntyneiden rintaperillisten ryhmään kuuluvat myös avioliiton ulkopuolella syntyneet lapset sekä ottolapset.

Avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen perintöoikeus on äitiinsä ja äidin puolen sukulaisiin nähden sama kuin aviolapsenkin. Jos isä on tunnustanut avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsensa tai hänet on tuomiolla vahvistettu lapsen isäksi, lapsi perii myös isän ja isän puolen sukulaiset ja päinvastoin.

Jos rintaperillinen ei ole elossa, hänen sijaansa tulevat hänen jälkeläisensä. Heidän kesken jaetaan se osa jäämistöstä, joka olisi tullut rintaperilliselle.

2. Leski

Jos vainajalla on rintaperillisiä, ei puoliso saa perillisasemaa vainajan osuuteen.

Leskellä on kuitenkin oikeus hallita jäämistöä jakamattomana. Siitä huolimatta rintaperillisellä on vastakkainen oikeus vaatia jakoa.

Mikäli rintaperillinen vaatii jakoa, lesken hallintaan on kuitenkin jätettävä yhteisenä kotina käytetty tai jäämistöön kuuluva lesken asunnoksi sopiva muu asunto, ellei sellaista jo sisälly lesken omaan varallisuuteen. Lesken hallintaan on jätettävä myös tavanomainen koti-irtaimisto.

Mikäli perittävällä ei ole rintaperillisiä, perii leski kuolleen puolison. Tähän ei vaikuta se, oliko puolisolla avio-oikeus toistensa omaisuuteen vai ei. Leski perii koko jäämistön lopullisesti ainoastaan, jos kuolleelta puolisolta ei jäänyt vanhempaa, sisarusta tai näiden jälkeläisiä. He ovat ensiksi kuolleen puolison toisen perimisryhmän perijöitä eli ns. toissijaisia perijöitä.

Mikäli ensiksi kuolleella puolisoilla on toissijaisia perijöitä, lesken kuollessa jaetaan hänen jäämistönsä toissijaisten perillisten ja lesken omien perillisten kesken. Lesken perintöoikeus ei siten poista vaan lykkää toissijaisten perillisten perintöoikeuden lesken kuolemaan asti. Leski saa elinaikanaan vapaasti määrätä omaisuudesta, mutta hän ei saa testamentilla määrätä vastoin toissijaisten perijöiden perintöoikeutta.

Jos leskeltä ei jäänyt perillistä, perivät ensiksi kuolleen puolison toissijaiset perilliset myös lesken. Jos taas lesken kuollessa ei ole jäljellä ensiksi kuolleen puolison toissijaista perillistä, siirtyy koko omaisuus lesken sukuhaaraan.

3. Jos rintaperillisiä ei ole

Perintöoikeus siirtyy toiselle perillisryhmälle eli perittävän vanhemmille, mikäli perittävä ei jäänyt rintaperillisiä eli ensimmäisen perillisryhmän perillisiä eikä hän kuollessaan ollut naimisissa. Jos toinen perittävän vanhemmista on kuollut, jakavat perittävän veljet ja sisaret hänen puoliskonsa. Jos molemmat perittävän vanhemmista ovat kuolleet, siirtyy perintö kokonaisuudessaan perittävän veljille ja sisarille. Kuolleen veljen tai sisaren sijaan tulevat hänen jälkeläisensä.

Mikäli ei ole ensimmäiseen tai toiseen perillisryhmään kuuluvia eikä perittävä ollut naimisissa, siirtyy perintö kolmannelle perillisryhmälle eli vainajan isovanhemmille. Kuolleen isovanhemman osuus menee hänen lapsilleen eli perittävän sedille, tädeille ja enoille. Serkut eivät peri enää mitään.

Hengityслиitto Heli ry Andningsförbundet Heli rf

Oltermannintie 8, Åldermansvägen 8,
00620 Helsinki, Helsingfors
puh/tel. 09 752 7511
www.hengityслиitto.fi